

21.12.2009

Svenska nu - ruotsin kielen ja ruotsinkielisen kulttuurin verkosto Suomessa haluaa saattaa tuntijakotyöryhmälle tiedoksi kirjeen, jonka verkoston valtuuskunnan puheenjohtaja Paavo Lipponen on osoittanut opetusministeri Henna Virkkuselle joulukuussa 2009.

Ystävällisin terveisin

Gunvor Kronman

Ohjausryhmän puheenjohtaja, Svenska nu –verkosto
Johtaja, Hanasaari – ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus

Opetusministeri Henna Virkkunen

Suomalaisten nuorten kiinnostus usean kielen hallitsemista kohtaan on vähentynyt ja kielitaito maassamme yksipuolistuu. Kansallisen kielitaitovarannon kannalta tilanne on hyvin huolestuttava. Yli 90 % peruskoulun oppilaista valitsee ensimmäiseksi vieraaksi A1-kieleksi kolmannelta luokalta lähtien englannin, jonka oppimista myös rikas englanninkielinen nuorisokulttuuri tukee. Yksin englannin kielen osaaminen ei kuitenkaan riitä. Nuorten kielitaidon yksipuolistuminen asettaa uusia haasteita kielikoulutukselle ja tulevaisuuden työelämälle.

Toisen kotimaisen kielen osaaminen heikentyy jatkuvasti ja sen osaamisen ja opetuksen merkityksestä on keskusteltu julkisuudessa. Peruskoulun tuntijakomuutoksessa vuonna 1998 toisen kotimaisen kielen resursseja vähennettiin kolmasosalla, minkä seurauksena nuoret sukupolvet hallitsevat yhä huonommin ruotsin kieltä. Ylioppilastutkintouudistus vuonna 2005 teki ruotsin kielen kokeesta valinnaisen, mikä on omiaan vähentämään nuorten opiskelumotivaatiota.

Tutkimusten mukaan työnantajat arvostavat ruotsin kielen taitoa toiseksi tärkeimpänä kielenä heti englannin kielen jälkeen. Ruotsin kielen taidon puute alkaa kuitenkin olla ongelma työelämässä, kun uudet sukupolvet hallitsevat kieltä entistä huonommin. Ruotsin kieli on enemmän kuin toinen kotimainen kieli – se toimii siltana muihin Pohjoismaihin ja tukee pohjoismaista identiteettiä. Pohjoismaat ovat edelleen Suomelle tärkeitä yhteistyökumppaneita yhteiskunnan eri aloilla.

Hyvän kielitaidon saavuttamisen kannalta opiskeluajan pituus on ratkaiseva ja kielitaidon hankkiminen vaatii pitkäaikaista työtä. Kielikylpykokemukset osoittavat, että varhaisessa vaiheessa aloitettu kielenopiskelu tuottaa hyviä tuloksia: lapset oppivat helposti oikean ääntämisen ja luontevan kielenkäytön ja ovat ennakkoluulottomia oppijoita. Svenska nu -verkoston toiminnan kautta saamiemme kokemusten mukaan nuoret opiskelijat tuntevat kiinnostusta ruotsin kieltä ja pohjoismaista kulttuuria kohtaan, vaikka harvalla on ollut tilaisuus kuulla tai käyttää ruotsin kieltä arkielämässä.

Ruotsin kielen opetuksen aikaistaminen edellyttäisi perusopetuksen resurssien uudelleen allokointia, mutta johtaisi kokonaisuuden kannalta parempaan lopputulokseen. Varhaisemmalla aloituksella voidaan vaikuttaa myös ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden puutteellisen kielitaidon parantamiseen ja korkea-asteella resursseja voitaisiin käyttää syventäviin opintoihin eikä perusasioiden kertaamiseen, mikä valitettavasti on tällä hetkellä käytäntö liian monessa korkeakoulussa ja yliopistossa.

Edellä esitettyyn viitaten toivomme, että mahdollisuus toisen kotimaisen kielen opiskeluun saa arvoisensa aseman peruskoulun uudessa tuntijakoehyksessä.

Kunnioittavin terveisin

Paavo Lipponen

Valtuuskunnan puheenjohtaja
Svenska nu -verkosto

